

INSPIRATIENOTA EENZAAMHEID TIJDENS EN NA CORONATIJDEN OP HET PLATTELAND

AAN DE SLAG IN DORPEN ALS BURGER, OVERHEID OF MIDDENVELD

Foto Bolderbar, Bolderberg (© Dorpsraad Bolderberg)

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding: eenzaamheid blijft een probleem dat door corona nog uitdagender is geworden!
2. Algemene tips bij de aanpak van eenzaamheid
3. Concrete ideeën bij het offline aanpakken van eenzaamheid in dorpen
4. Concrete ideeën bij het online aanpakken van eenzaamheid in dorpen
5. Hindernissen voor bewonersgroepen bij aanpakken van eenzaamheid in dorpen
6. Besluiten

1. INLEIDING: EENZAAMHEID BLIJFT EEN PROBLEEM DAT DOOR CORONA NOG UITDAGENDER IS GEWORDEN!

Eddy Van Tilt, jarenlang actief geweest in het welzijnswerk en gastspreker op een VVDB-uitwisseling, zoekt **de wortels van eenzaamheid** in onze westerse cultuur. De zo noodzakelijke geborgenheid, het fundament van het leven, moet je van anderen krijgen. En daar wringt het schoentje. Eddy ziet veel mensen in onze samenleving rondlopen met een holle blik ondanks de 'gevulde handen'. In hun ogen zie je de vragen: *Wie ben ik? Wie interesseert zich voor mij? Wat moet ik met mijn leven aanvangen?* De therapeutische kracht van de kleine goedheid is een goed medicijn. Bied mensen zelfvertrouwen, omring hen, stut hen!

Eddy verwijst verder naar het onderzoek van Lilian Linders betreffende de impact van de cultuur op onze houding. We zitten met **vraag- en aanbod-verlegenheid!** Mensen durven zich niet meer kwetsbaar opstellen en [om hulp vragen](#), terwijl ze eigenlijk snakken naar aandacht. Kunnen wij allen weer meer positieve aandacht geven aan anderen? En er dan spontaan ook terugkrijgen... Wellicht kan deze *mindset-switch* tot **gezonde mensen in gezonde dorpen** leiden. Vergeten we niet: de mens is in de 1^e plaats een fragiel kuddedier. Zonder elkaar kan ons leven niet slagen. Corona stak door ons te isoleren zeker stokken in de wielen. Het is belangrijk dat we bij eenzame en gekwetste mensen terug het **vertrouwen herstellen**. Lees ook [dit artikel](#).

Eenzaamheid is een reeds lang bestaand en **hardnekkig probleem** en komt voor bij mensen van alle leeftijden. Onderzoek wees vroeger al op de risico's van eenzaamheid op het platteland. Mobiliteitsclub VAB linkt die aan het feit dat verplaatsingsmogelijkheden veel geringer zijn in afgelegen dorpen.

Corona heeft de risico's op eenzaamheid nog verhoogd. Bovendien is eenzaamheid door het uiteenvallen of verbrekken van het sociaal weefsel in dorpen en buurten tijdens de pandemie nog meer verdoken dan voorheen. Eenzaamheid is natuurlijk altijd een subjectief gegeven. De ene mens lijdt er sneller onder dan de andere. In de [film van vzw Wieder](#) vertellen 15 Bruggelingen over hoe zij **verbondenheid en eenzaamheid** ervaren.

IN DE KNOOP

MAAR GA VOORAL

JEZELF

NIET DOORHAKKEN

Postbus 1045 6801 BA Arnhem www.loesje.nl

Loesje

Risicogroepen voor eenzaamheid zijn o.a. 75-plussers, jongeren tussen 15 en 24 jaar (*Teleonthaal* nam veel meer eenzaamheid bij jongeren waar in coronatijden), gescheiden mensen of van wie de partner stierf, mensen in kansarmoede of met gezondheidsproblemen, mensen met een beperking of psychiatrische achtergrond, mantelzorgers, dak- en thuislozen. **Lees meer voor verdere verdieping in de risico's:**

- ◇ De impact van het coronavirus op het welzijn van de 12 tot 30-jarigen werd [in Lokeren](#) grondig bestudeerd.
- ◇ Tele-onthaal merkt dat [eenzaamheid en corona hand in hand gaan bij ouderen](#).
- ◇ De *Koning Boudewijn Stichting* onderzocht het geluksgevoel bij 60- tot 84-jarigen die nog niet hulpbehoevend zijn. Er blijkt een [groter risico op eenzaamheid](#) tegenover enkele jaren geleden.
- ◇ De [inspiratiegids](#) van *Vormingplus/Avansa Kempen* e.a. gidst ons door de mythe 'oud en eenzaam' en geeft meer info rond vatbaarheid voor eenzaamheid (vooral p. 26).
- ◇ De [CAW-inspiratiegids](#) voor lokale besturen duidt erop dat veel mensen de weg naar hulpverlening nog niet vinden en reikt handvatten aan om eenzaamheid te voorkomen.
- ◇ Het onderzoek waaruit blijkt dat corona mensen in armoede en andere kwetsbare groepen harder treft, is na te lezen in [dit academisch rapport](#).
- ◇ *Movisie* onderscheidt emotionele en sociale eenzaamheid, en raadt aan de signalen snel op te sporen. Zo kan op onderbouwde manier een helend gesprek aangegaan worden. [Lees meer](#).

Een welkom **lichtpunt** is er zeker: tegenover de toegenomen eenzaamheid in coronatijden is er ook meer sprake van verbinding in buurten. En ook de **toegenomen hulpverlening** vanuit zowel burgers als overheden (waaronder lokale besturen) is opmerkelijk. 60% van de deelnemers aan de bevraging [Buurtgevoel van Vlaanderen](#) merkte meer solidariteit op. Tal van mooie voorbeelden zijn verder in deze nota te vinden. Dat mensen en besturen zich meer om elkaar bekommerden, bleek ook duidelijk tijdens de [GoeBezig-wedstrijd-2020](#) die VVDB rond het thema 'creativiteit in covid-19-tijden' lanceerde. De hulpverlening werkte wel het best in dorpen of buurten waar reeds een goede sociale vervlechting aanwezig was, zie dit [recente artikel](#) over Friesland.

Broodnodige inzet van vrijwilligers

Het is overduidelijk dat lokale besturen in de arbeidsintensieve strijd tegen eenzaamheid op vrijwilligers rekenen.

Veldwerk en individuele telefonische contacten blijken hierbij erg belangrijk. Het vinden van geschikte vrijwilligers én hen niet enkel inschakelen maar ook blijven coachen, is niet altijd een sinecure. Dit kwam in diverse gesprekken met stakeholders naar voren.

Truus Mentens ondervond tijdens het [LEADER-project 'Naar de Molse hei'](#) (verkennen van de noden in de wijk *Heidehuizen* die door een gewestweg afgesneden is van de rest van Mol) volgende zaken:

- ◇ Grootstedelijke problemen komen in dorpen binnen, zoals stijgende kansarmoede.
- ◇ Toeleden van mensen naar gemeenschapsleven (verenigingen bv.) is niet eenvoudig. Vaak willen mensen dit niet. Ook zijn die verenigingen niet altijd in staat om kwetsbare mensen op te vangen, of vertonen ze hier rond geen flexibiliteit.
- ◇ Maar voor sommige bewoners moet het niet altijd ver gaan. Iemand zei: *zelfs al participeer ik niet, het geeft mij toch een warm gevoel als ik bv. een flyer in mijn brievenbus vind van initiatieven hier die de sociale verbondenheid verhogen*.
- ◇ Outreachend werken is noodzakelijk maar erg arbeidsintensief. Het vinden van vrijwilligers was sowieso al moeilijk maar na corona is het nog uitdagender geworden. Mensen die vroeger vrijwilligerswerk deden, hebben van de rust genoten en willen zich niet meer (zo intensief) inzetten... Of mensen doen nu een ander soort vrijwilligerswerk.

2. ALGEMENE TIPS BIJ DE AANPAK VAN EENZAAMHEID

- ◇ **Werk rond dit thema zoveel mogelijk inclusief, vergeet geen doelgroepen maar vermijd ook bepaalde doelgroepen te viseren.** Werk daarom onder een andere vlag dan 'eenzaamheid'. Leg de focus op verbinding, ga voor 'dorpsvervlochten' of 'hechtere burens of buurten'.
- ◇ Soms kan het evenwel toch belangrijk zijn om binnen een doelgroep verbinding te zoeken. Mensen met migratieafkomst voelen zich bv. vaak veiliger binnen een bepaalde doelgroep (zoals ouderen, vrouwen of jongeren).
- ◇ **Ga voor initiatieven van gelijkwaardigheid en wederkerigheid.** Zorg voor een mooie balans tussen geven en steun krijgen. Zie p. 30 van deze [inspiratiegids](#) van *Vormingplus Kempen* e.a.
- ◇ **Organiseer activiteiten van netwerkontwikkeling:** stimuleer mensen om nieuwe relaties aan te gaan of bestaande te versterken. Betrek indien nodig het netwerk rond een bepaalde persoon mee in je benadering.
- ◇ **Betrek de doelgroepen actief vanaf de start van de organisatie van je initiatief en zorg voor maatwerk.**
- ◇ **Combineer diverse facetten** (bv. educatieve met sociale) **binnen 1 activiteit** (zie p. 5 van de [brochure](#) van *Movisie*).
- ◇ **Combineer het naar mensen toe stappen** (outreaching) **met een zaalactiviteit organiseren.**
- ◇ **Herhaal kleine initiatieven of zet ze in een reeks die dezelfde bedoelingen heeft.** Vooral inspanningen op lange termijn lonen!
- ◇ **Stimuleer bepaalde mensen of doelgroepen om de digitale weg in te slaan** en zo veel meer verbinding met anderen te creëren (via mailverkeer, *Facebook*, *Whatsapp*, ... Zie verder.).
- ◇ **Zorg voor een duidelijk aanspreekpunt!** Dit kan bestaan uit enkele bestuursleden van een Dorpsraad/ Bewonersplatform of dorpsvereniging die op vaste momenten aanwezig zijn in een publieke ruimte. Bestuursleden kunnen elkaar daarbij afwisselen. Zo kunnen dorpingen het bestuur sneller of spontaner vinden.
- ◇ Organiseer met de regelmaat van de klok **deur-aan-deur-gesprekken of wandelgesprekken** vanuit je organisatie.
- ◇ Laat wijkagenten, straatambassadeurs, OCMW-ambtenaren of andere hulpverleners eenzame bewoners **detecteren**. Zij kunnen hen doorverwijzen naar bepaalde activiteiten of initiatieven van je Dorpsraad/ Bewonersplatform of dorpsvereniging. Wees dan ook erg attent naar die mensen toe als ze op initiatieven afkomen.

Aandachtspunt rond de inzet van vrijwilligers in gemeenten: het lokaal bestuur moet omkaderend blijven werken en de vrijwilligers een opvangstructuur bieden!

Als vrijwilligers met te veel vragen komen te zitten, haken ze af... Zo coacht de coördinator van vzw *Alegria* de vrijwilligers bij de werking van *Open Huis Mol*. Iets gelijkaardigs gebeurt bij *(H)Echt Arendonk*. Ook *Plattelandscentrum Meetjesland* en *SAAMO/Samenlevingsopbouw* voelen dat het loslaten van (de coördinatie van) vrijwilligers tot een ineenzakken van de werking leidt.

WARM AANBEVOLEN: [de workshops van BurgersAanZet](#) i.s.m. Lus vzw.

Tijdens deze gratis begeleide workshops wordt cocreatie ingezet bij het zoeken naar meer lokale verbinding, meer welzijn en meer zorg voor kwetsbare mensen. Bedoeling van de workshop is een soort van 'nuldlijnszorg' vanuit vrijwilligers in dorpen en buurten op te richten.

Tal van kleine, herhaalde initiatieven kunnen toch tot grote resultaten leiden.

A. Inspiratie vanuit burgers

- ◇ *Dorpsraad Bolderberg* (Heusden-Zolder) plaatste recent telkens voor een half uur [de Bolderbar](#) op 6 plaatsen in het dorp. Buren gingen aan receptietafeltjes in gesprek met elkaar. Vooraf was het spannend: zullen er mensen komen? Het initiatief bleek succesvol en mensen bleven hier en daar soms lang nababbelen.
- ◇ Op de VVDB-inspiratiedag te Leest (Mechelen, oktober 2021) gaf gastspreker Ben van Essen deze tips:
 - * Aan elke voordeur hangt een huisbel. Maak hier véél meer gebruik van!
 - * Start zoals in Horst-America (Nederlands Limburg) met **Dorpsdagboeken**. Geef een blanco dagboek aan 5 jongeren, 5 gezinnen en 5 ouderen uit het dorp met de vraag: *Vul een pagina met uw verhaal, droom of idee voor de toekomst van ons dorp. Geef het boek dan (binnen 2 dagen) door aan iemand uit uw leeftijdscategorie en stuur even een mailtje naar de coördinator.* Zo zijn in het dorp America 220 bladzijden met ideeën opgehaald die hierna over 6 thema's verdeeld werden. Per thema ging een werkgroep aan de slag: de werkgroep Samen Zorgen, Ontmoeten, Wonen, Verbinden, Brood op de Plank en Opgroeien. De werkgroepen zetten de ideeën tot slot om in acties. Het hele proces (incl. opgehaalde pagina's) is te lezen vanaf p. 16 in het rapport [De kracht van America](#). In de [Human documentaire over 't LaefHoë's](#) vertelt dorpsondersteuner Hay Mulders (vanaf 5'55'') over de dagboeken en lezen mensen voor.
 - * Gebruik [de methode Optrommelen](#), ontwikkeld door Femke Heythekker. Een *optrommelaar* laat een koekjestrommel doorgaan in een straat. Daarin zit o.a. een vragenlijst om ideeën, meningen en knelpunten te verzamelen. Bekijk voor meer info [deze presentatie](#).
- ◇ Het rubriekje 'geboren, getrouwd, gestorven' in de **papieren dorpskrant** van Dorpsraad Leest (Mechelen) wordt veel gelezen en werkt verbindend.
- ◇ *Dorpsteam Gompel* (Mol) daagt de dorpsbewoners uit: breng iemand mee naar een initiatief die zonder jouw uitnodiging niet zou komen.
- ◇ Een interessant initiatief op lange termijn is **Kom eens Af**. Het werd opgestart door *Dorpsraad Viane* (Geraardsbergen) en in 2018 overgenomen door de vzw *Ontmoetingscentrum Viane*, en zet in op sociale draagkracht van dorpelingen en toevallige passanten. In de periode maart tot oktober komen mensen om de 2 weken op woensdag vanaf 15.00 u. naar het Ontmoetingscentrum. Het aanbod is heel eenvoudig: gelegenheid voor een goeie babbel, een workshop, een gezelschapsspel spelen, petanquen of ..., maar blijkt succesvol. Een trekkersfiguur zegt hierover: *Dit project heeft wel degelijk sommige mensen uit hun isolement gehaald en ervoor gezorgd dat zij in contact kwamen en nog steeds blijven met andere mensen. Door de coronaperikelen moesten die samenkomsten noodgedwongen worden stilgelegd. Maar onze vzw bleef niet bij de pakken zitten en maakte van de gelegenheid gebruik om, coronaproof, de binnenrenovatie van het ontmoetingscentrum verder af te ronden. Let wel op: dit project vraagt véél inzet (propere zaal, bar runnen en mensen 'bedienen', mensen telkens weer uitnodigen, ...) maar de vele positieve reacties van de mensen geven de kracht om verder te gaan. Kers op de taart zou zijn dat andere verenigingen in andere gemeenten van start gaan met soortgelijke projecten.*
- ◇ *Dorpsraad Heusden* (Heusden-Zolder) tipt: Organiseer met een school of jeugdbeweging regelmatig korte bezoeken aan ouderen, alleenstaanden, ...
- ◇ *Bewonersplatform Flora* (Merelbeke) richtte de werkgroep *Warme Flora* op die onmiddellijk aan de slag ging en o.a. **een Troostplek** op Flora inrichtte.
- ◇ De werkgroep *Mensen spreken Mensen* in Oostkamp werkt al sinds 2001 met *Straatambassadeurs* en roept zo mee de vereenzaming en hulpbehoefendheid een halt toe. [Lees meer](#).

B. Inspiratie vanuit lokale besturen

Vraag en aanbod op elkaar afstemmen

- ◇ **De wijkagent** heeft een schat aan informatie omtrent het welzijn van de inwoners in de wijk of buurt. Zij of hij kan kwetsbare mensen naar verbindende initiatieven/verenigingen sturen.
- ◇ **Mobiele ambtenaren** checken de noden van kwetsbaren in **Kortenaken**. Zie: [Sociaal werk op het platteland - 'Veel problemen zijn verdoken'](#).
- ◇ **(H)Echt Arendonk** wil door inzet op wederkerigheid het sociaal weefsel in de stad vergroten. Het initiatief draait om 'kleine goedheid': iedere mens kan een ander iets bieden. Dit project is ontstaan na een jaar onderzoek en focust op de meest eenzamen. 2-wekelijks zijn er kennismakingsgesprekken met nieuwe deelnemers en maandelijks groepsbijeenkomsten. Op ludieke manier worden vraag en aanbod gematcht. Meer info in [deze fiche](#) of op [de website](#).
- ◇ **Antwerpen Aan 't Woord** motiveert en stimuleert burgers tot het versterken van wederzijdse steun tussen buurtbewoners. Het project [Zorgzame Straten](#) detecteert kwetsbare burens en gaat na welk vrijwillig hulppotentieel in de straat aanwezig is.
- ◇ De **Dorpsondersteuner in Nederland** is de spil tussen zorgvraag en –aanbod. Waar zo'n ondersteuner actief is in een dorp, nemen de zorgkosten af.

Een warmere buurt

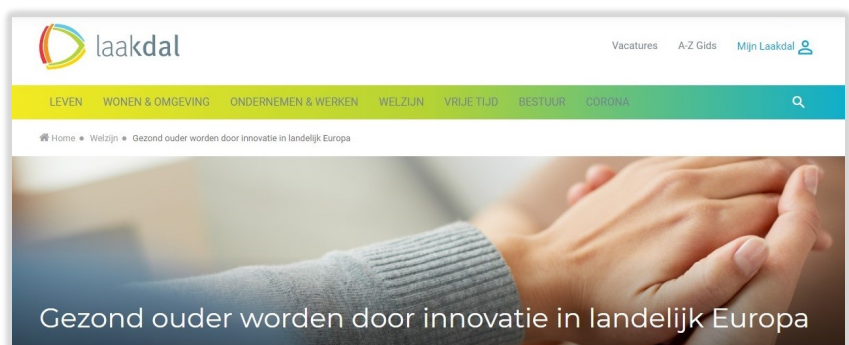
- ◇ De samenwerking van een Lokaal Dienstencentrum met vrijwilligers rond ideeën die door deze vrijwilligers worden aangebracht, maakt van **Wilsle** een warme buurt. Zie [Buurtpunt Ter Putkapelle](#).
- ◇ In de wijken waar **De Buurtbus in Halen** langrijdt, is de samenhang tussen de bewoners toegenomen en werken bewoners actiever mee rond activiteiten in hun buurt.
- ◇ **Stad Deinze** stuurt een [mobiele babbelbar](#) vol soep naar dorpen/buurtten. Buren leren elkaar op een gezellige manier beter kennen. Ook worden de noden van de buurten in kaart gebracht.
- ◇ In **Harelbeke** trekt de [Babbel\(b\)uurmobiel](#) naar 9 wijken. Buurtambassadeurs (vrijwilligers) brengen er mensen bij een kopje koffie samen. De buurtbewoners leren elkaar en de buurtambassadeurs beter kennen. Het initiatief promoot ook het dienstverlenings- en activiteitsaanbod.
- ◇ Een buurtopbouwwerker in Beringen ging op een **kampeerstoeltje** gesprekken aan met voorbijgangers tijdens de lockdown. Met de vraag wie ze de voorbije maand gezien hadden, kon ze snel naar hun netwerk peilen. Hierna organiseerde ze [Pleinbabbels](#), een soort coronaversie van buurtbabbels. 10 mensen gingen in een cirkel, op een klapstoeltje gezeten, aan de babbel. Sommige mensen bleven niet lang, maar anderen zijn contact blijven houden.

Huisbezoeken en telefoonacties

- ◇ Het landelijke **Liedekerke** belde 3 doelgroepen op tijdens de lockdown: alle inwoners vanaf 70 jaar, alle inwoners met een lopend OCMW-dossier en alle nieuwe inwoners van de laatste 2 jaar.
- ◇ **Stad Mol** werkt met [seniorenantennes](#). Het zijn vrijwilligers die eenmalig op huisbezoeken gaan bij 80-plussers. Naast het bieden van een luisterend oor geven zij info over hulpverlening en het aanbod voor senioren. Door hun signaalfunctie zorgen de vrijwilligers er mee voor dat hulpbehoevenden langer thuis kunnen blijven.
- ◇ **Stad Mol** werkt nu ook met *Telefoonsterren*, bekijk hierrond [dit filmpje](#). Bovendien organiseert het LDC bezoekjes aan mensen die net weduwe of weduwnaar geworden zijn.

C. Inspiratie vanuit hogere overheden en regionale of Vlaamse organisaties

- ◇ In het [inspiratieboekje sociale diensten](#) van de *Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen* (vooral p. 13-15 en p. 21) staan tal van **kleine gebaren** die het verschil maken.
 - * Bus een postkaartje met warme of hou-vol-boodschap (of laat burens dit bussen bij iemand).
 - * Ga speldozen afgeven bij jonge gezinnen. Of lever soep of bloemetjes bij wie het kan gebruiken.
 - * Zoek babbelbuddy's. Faciliteer gesprekken aan coronaproof kletstafels of een al dan niet daarvoor geplaatste bank, of werk via balkon- of tuinbabbels. Een auto kan hierbij voor aangepaste muziek zorgen.
 - * Organiseer een soepbabbel of een optreden of circusvoorstelling in een voortuintje.
 - * Organiseer burens-voor-burens-acties of boodschappendiensten, ga 'samen-tuinen' of een stuk openbare ruimte opfleuren.
- ◇ **Inzet op sociale verplechting/buurtnetwerken loont.** Waar mensen meer warme aandacht voor elkaar hebben, is het aangenamer leven voor iedereen. Er bestaan verschillende modellen.
 - * De Vlaamse overheid lanceerde *Zorgzame Buurten*. Zowel het o zo belangrijke 'kleine helpen' vanuit burgers als de inzet van welzijn- en zorgverleners staan hier centraal. Lees '[bouwstenen](#)' alsook [dit inspiratiekader](#).
 - * De *Koning Boudewijn Stichting* vraagt [Buurtnetwerken op te richten](#). Heel wat 60-plussers willen zich hier voor inzetten, maar vinden geen dergelijk netwerk in de buurt.
 - * *SAAMO/Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen* wil [buurten ontknopen](#) met diverse projecten in verschillende gemeenten.
 - * CM zet met het project [Gezonde Buurt](#) in op verbinding tussen kinderen van lagere scholen en mensen in woonzorgcentra.
 - * Straatambassadeurs zijn er in verschillende modellen. Bekijk hier alle taken van alsook een filmpje over [Straatambassadeurs in Nederland](#).
- ◇ Het [LEADER-project De Verbinders](#) bouwde onder begeleiding van het *Plattelandscentrum* aan een zorgzaam netwerk voor dorpsbewoners uit het Meetjesland. Als **Straatambassadeurs** legden vrijwilligers in onder meer Rieme kleine verbindingen tussen mensen en combineerden dit met zorgdetectie. Bekijk in [het draaiboek](#) de uitgebreide aanpak.
- ◇ Avansa inspireert met het voorbeeld van [de Wandelduo's](#).
- ◇ Ken je de creatieve projecten rond [de 'kleefkracht' van banken](#) die ontmoeting faciliteren, alsook andere goede praktijken van [Samen Veerkrachtig](#) (samenwerkingsverband van Vlaamse organisaties rond geestelijke gezondheidszorg)?
- ◇ Ook [het Europees project HAIRE](#) van *Welzijnszorg Kempen* en lokaal bestuur Laakdal inspireert, lees [Gezond ouder worden door innovatie in landelijk Europa](#). De HAIRE-methodiek omvat een buurtanalyse, gaat uit gesprekken met ouderen individuele actieplannen filteren en denkt samen met ouderen na over nieuwe oplossingen voor hun problemen.
Een soortgelijk [HAIRE-project loopt ook in Poperinge](#).

Op tal van plaatsen in Vlaanderen wordt ingezet op DIGITALISERING van bepaalde doelgroepen.

- ◇ In Assenede is er [het digitaal spreekuur](#) van *aan-z* waarbij deelnemers maandelijks na reservatie een individuele begeleiding krijgen bij hun persoonlijke digitale vragen en wensen.
- ◇ In Diksmuide zet het initiatief [BEEGO IT](#) studenten in om dorpelingen meer te laten openstaan voor digitale communicatiemiddelen als Whatsapp, Messenger of videobellen of digitale problemen aan te kaarten.
- ◇ Bij [Sociale Kruidenier De Scharnier](#), een dorpspunt in Mere, kunnen mensen die thuis geen pc en/of internet hebben, langs komen op het DigiPunt waar hen dit ter beschikking wordt gesteld. Via digitale ondersteuning biedt het dorpspunt verder gelegenheid tot ontwikkeling van taal en het verhogen van arbeidskansen.
- ◇ In Heusden-Zolder werkt het Sint-Franciscus College samen met de bibliotheek. Op woensdagnamiddagen kunnen ouderen in de bibliotheek onder begeleiding van 2 leerlingen én leraar de digitale wereld verkennen en vragen stellen. [Lees meer](#).

Digitale manieren om mensen te verbinden

- ◇ Diverse Dorpsraden/Bewonersplatformen werken met **HOPLR**. Dit digitaal platform zorgt voor verbinding tussen mensen uit de straat of buurt, en is heel laagdrempelig. Belangrijk is de regiefunctie in handen te nemen/krijgen om mee te kunnen 'sturen' richting sociale cohesie. Gelijkaardig werken ook de groepen '*Ge zijt van ...*' op Facebook.
- ◇ Sam Van Tilt richtte recent samen met een vriend een vzw op die focust op ontmoeting. **Zuk Zuk** situeert zich naast **HOPLR** maar is non-profit. De vzw wil offline-ontmoeting stimuleren door de kracht van internet te gebruiken. Een website werd ontwikkeld om de drempels tot ontmoeting te verlagen. Via interestetegels kan de bezoeker van de website het eigen fysieke netwerk gaan vergroten. Verhuis je naar een dorp of buurt waar je niemand kent, dan kun je via de website bekijken wie er in je nieuwe omgeving woont en welbepaalde interesses met je deelt. Hierna kun je snel contact maken. Diverse sociaal-culturele organisaties werden betrokken bij de uitbouw van de website. Door te werken aan netwerkvergroting is dit initiatief een tool in de strijd tegen eenzaamheid.

ZUKZUK LOGIN REGISTREER INFO

Welkom bij vzw ZukZuk!

Schuilt in jou een gepassioneerd wandelaar?
Ben je gebeten door de sportmicrobe? Zet je graag een stapje in de wereld of verkies je de sereniteit van een groepsmeditatie?

Bij ZukZuk vind je snel en eenvoudig mensen die jouw passie delen!

- ◇ *Bewonersplatform Flora* (Merelbeke) stuurt eropaan om **activiteiten te blijven organiseren**. Onderzoek hoe je die tijdens een pandemie op een andere wijze kunt organiseren. Laat bv. de jaarlijkse quiz eens online doorgaan met vooraf afleveren van een versnaperingsbox aan de voordeur van de deelnemers. Op [de Flora-website](#) zal ook een 'welkomstfietstocht' voor nieuwe inwoners met een fietsroute + audiobestand MP3 worden geplaatst.

5. HINDERNISSEN VOOR BEWONERSGROEPEN BIJ HET AANPAKKEN VAN EENZAAMHEID IN DORPEN

- ◇ Diverse bewonersgroepen waaronder *Dorpsraad Bolderberg* (Heusden-Zolder) en *Dorpsraad Viane* (Geraardsbergen) willen wel werken aan de bestrijding van eenzaamheid (en ook armoede) maar beschikken wegens de **wet op de privacy** niet over de nodige contactgegevens van mensen. *Dorpsraad Viane* schrijft: Een eerdere poging om via flyers mensen op te sporen die onder eenzaamheid leden, heeft zo goed als niets opgeleverd. Vaak gaan eenzaamheid en digitale ongeletterdheid samen, wat dan weer problemen naar bereikbaarheid en dienstverlening toe creëert. Hoe de overheid daar meer op moet inspelen – gezien de privacywetgeving een Europese richtlijn is – is ons nog niet duidelijk.
- ◇ *Dorpsraad Heldergerm* (Haaltert) en ook andere instanties (zoals Prov. West-Vlaanderen) tippen: ***Doe beroep op het OCMW als je een goed beeld wil krijgen van eenzaamheid. Het OCMW kan voor de Dorpsraad zaken verdelen en doorgeven, zodat geen namen doorgegeven moeten worden.*** *Dorpsraad Heldergerm* ondervond dat het OCMW met de kansarmen uit de hele gemeente wil werken, en niet per deelgemeente afzonderlijk. Het OCMW beschikt soms wel over interessante gegevens per deelgemeente.
- ◇ Bewonersgroepen voelen zich alleen niet altijd sterk genoeg om problemen als eenzaamheid aan te pakken. *Dorpsraad Kortemark* verwoordt dit zo: *Algemene vaststelling is dat een zeker aantal oudere bewoners moeilijker bereikbaar zijn en minder aan activiteiten durven deelnemen. Wij vragen ondersteuning van de Overheid om via subsidies en samenwerkingsprojecten de strijd tegen eenzaamheid succesvoller aan te binden. Wij vragen ook dat (lokale) overheden meer openstaan voor suggesties en opmerkingen van de dorpsbewoners hieromtrent.*

6. BESLUITEN

Er bestaan heel wat en soms erg creatieve benaderingen van eenzaamheid, al dan niet op het platteland. Tal van vrijwilligers, verenigingen en besturen willen zich hier met kleine en grote gebaren voor inzetten, zeker nu corona de vaak verborgen eenzaamheid nog heeft vergroot. Op allerlei manieren willen de vrijwillige of professionele hulpverleners meer geborgenheid bieden aan anderen. En het is net die geborgenheid die alle mensen, maar vooral de meest kwetsbaren, zo nodig hebben.

De problemen die **vrijwilligers** bij de aanpak van eenzaamheid ondervinden, zijn:

- ◇ dat ze wegens de wet op de privacy moeilijk de contactgegevens van eenzame personen kunnen bekomen. Een samenwerking met het OCMW en bij uitbreiding het lokaal bestuur dringt zich hier dan ook op. Deze samenwerking kan tal van vormen aannemen, zie hierboven (hoofdstukjes 3 en 4).
- ◇ dat ze als vrijwilliger niet alle vragen van kwetsbare mensen kunnen beantwoorden of hun behoeften kunnen lenigen. Vrijwilligers moeten zeker voldoende professionele steun ondervinden om zich hier duurzaam voor te kunnen inzetten. Coachen en opleiden van vrijwilligers is zeker noodzakelijk.

Kan Vlaanderen tal van bestaande en nieuwe projecten rond eenzaamheid de nodige omkadering, personeel en financiële steun bieden?

Een woord van DANK aan alle gesprekspartners die mee inspireerden, signalen doorgaven of hun bezorgdheden uitten. Dit waren vooral de VVDB-ledengroepen alsook Eddy Van Tilt, Sam Van Tilt (*Zuk Zuk*), Ben van Essen (*LVKK*), Truus Mentens (*Mol*) en Luc Feusels (*Plattelandscentrum Meetjesland*).

Lokaal sociaal beleid gaat over de visie die wij als lokale samenleving ontwikkelen op de verhouding tussen winnaars en verliezers, over hoeveel kansen we geven aan mensen die het moeilijker hebben om aansluiting te vinden bij de maatschappelijke verwachtingen. Het is een uitdaging om vanuit het perspectief van de meest kwetsbare naar sociaal beleid te kijken, vanuit de idee dat als we deze mensen geen kansen bieden, dit nadelig is voor hen én voor de samenleving.

Koen Hermans, professor sociale wetenschappen KU Leuven.

Bekijk ook even [Het beste moet nog komen! | Schakel \(cocreatie.be\)](#)

Het beste moet nog komen is een Erasmus+ project voor mensen van 60+ en hun omgeving. Via vertelervaringen worden inzichten gedeeld rond ouder worden.

Vlaamse Vereniging Dorpsbelangen vzw

Ondernemingsnr. 0525.949.044 – RPR Gent

Maatschappelijke zetel: Heldergeraast 106, 9450 Heldergeraast

Correspondentieadres: Stroomstraat 1, 9968 Oosteklo

Contact: info@dorpsbelangen.be